

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . . . 24 Cor.
 Pe jumătate an . . . . . 12 "
 Pe 1 lună . . . . . 2 "
 Măsal de Duminecă pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nr.ii de
 zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.
 —
 INSERTIUNILE se primesc la admi-
 nistrație.
 Manuscrise nu se înapoiază.
 —
 Telefon pentru oraș și comitat 502

Situația generală.

III.

Ca un fapt semnificativ pentru viața noastră politică trebuie considerată schimbarea evidentă ce s'a produs în timpul din urmă în opinia europeană în favorul nostru.

Până de curând era uimitor de puțin cunoscută situația noastră în străinătate. Presa ungurească își dădea toate silințele să acrediteze în afară știri false despre aspirațiunile politice și culturale ale românilor. Guvernele ungurești mituiau cu bani grei foi mondiale din Germania, Franța și din Londra. La Londra încalte susțineau un publicist cu anume însărcinare să propagandă împotriva naționalităților.

Astăzi lucrurile sunt schimbate. Din diferite părți ne-au venit apărări călduroase. Atitudinea deputaților noștri în parlament au silit ziarele ce ne dușmăneau odinioară să scrie cu însuflețire pentru noi și cu violență în contra ungarilor. Și aceasta fără deosebire de culoare politică: organele cele democratice, ca și cele liberale și cele naționaliste ne-au trimis cuvinte de simpatie.

Probabil multe din aceste adesiuni sunt a se lua numai în mod platonice și nu e momentul sosit ca să le atribuim o prea mare importanță. Oricum însă, ele au scos adeseori din minți pe deputații maghiari, cari s'au grăbit să ne acuze în parlament că cei ce inspiră presa străină suntem chiar noi, o acuzație atât de gogonată, încât ori ce răspuns e de prisos.

Ceeace trebuie însă constatat cu toată hotărârea și spre generală bucurie este că-

știgarea absolută a Austriei pentru cauza noastră.

Cu toate că ne era stat vecin, Austria cu multele sale naționalități, până de curând era atât de absorbită de năcazurile proprii, încât stările din Ungaria nu o preocupau. Era nouă însă a deșteptat în conducătorii partidelor austriace tot interesul pentru noi. S'au reluat relațiile prietenești cu câțiva fruntași austriaci meniți a avea influență hotărâtoare în viitorul apropiat al monarhiei. Presa vieneză e deplin lămurită asupra adevărului din campania noastră cu maghiarii. Astfel că fără să existe o înțelegere formală — cecece nici nu s'ar putea deocamdată — suntem totuși în terminii cei mai călduroși cu austriacii, cecece ne poate da oare-care liniște în privința luptei de mâne.

Mult, foarte mult a contribuit la acest succes — pe lângă voinicia noastră în luptă — atitudinea înțeleaptă a Suveranului. M. Sa și-a încoronat activitatea de atâtea decenii cu una din cele mai liberale legi — cu sufragiul universal — spre mulțumirea popoarelor sale. Această lege a deșteptat deodată principii mai democratice în toate direcțiile politice, a produs schimbări în grupările și a adus la cârmă oameni noi. Toate aparențele sunt pentru învierea politică a popoarelor austriace. Și nu e nici un vis îndrăzneț pentru noi, dacă nădăjduim că în curând soarta noastră va fi așezată pe baze identice.

Se cuvine a se aminti, că dacă raporturile noastre cu străinătatea s'au îmbunătățit considerabil, o datorăm în mare parte și României, asupra căreia, mai ales dela serbările jubilarie din anul trecut încoace, s'a

scris mult bine. Vienezii cu deosebire, în frunte cu actuala majoritate parlamentară, au cea mai bună opinie despre valoarea economică și politică a țării românești și văd într'ansa un aliat util și puternic în multe privințe.

O tărie morală evidentă ne dă cooperarea noastră politică cu tovarășii de suferință din celelalte naționalități. Pe deoparte e principiul care biruește: tăria prin alianță. Pe de alta se angajează în luptă și elementele slave externe: rudele prietenilor noștri sunt și prietenii noștri. În rândul al treilea e valoarea personală a multora dintre aliații noștri, care ne face să ne mândrim cu prietenia lor. Activitatea publicistică a lui Polit de pildă a fost și este de un folos practic vădit pentru cauza noastră politică.

Iată deci și alte dovezi cari vorbesc pentru o îmbunătățire a situației noastre generale și ne dau dreptul să fim cu mult mai optimiști ca alții în judecarea primejdiei căreia am fost și suntem pururea expuși.

Ședințele camerei. Camera va ținea mâne, Marți, o ședință în care se vor discuta câteva petiții și mai multe rapoarte de ale comisiilor. Vineri va fi ultima ședință formală, când se vor primi actele sosite dela camera magnaților. După ședința aceasta camera se va ajurna probabil până în Octomvrie.

Compromisul. Ministrii ungari *Wekerle, Kossuth și Darányi* au sosit la Viena spre a începe cu ministrii austriaci lucrările pentru compromis.

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

DIN ROMA.

Porta Pia. — Via Venti Settembre. — II
 Quirinale.

Note de Pompiliu Robescu.

Lui Mitu Czurusky,

București.

În spate lungă via Momentana se pierde de parte spre Sant-Agnese între dublele ei șiruri de arbori, cari mărginesc ambele laturi ale aleelor ce o întovărășesc și o învelesc cu verdele lor lucios, iar în față Porta Pia cu arcurile ei, cu inscripția purtând numele papei Piu IV. și Piu IX. pe sub care se prelungește via Venti Settembre atât de memorabilă în existența Romei moderne. În dreapta și în stânga porței, zidurile colosale ale cetății fug în lături pierzându-se în câte o curbă sombră, par'că ar vrea să se ascundă rușinate de mărturia ce poartă în monstroasa lor zidărie, cerc de ciment în care Roma teocratică se închisese nevoind să fie a italienilor, suvenir de tristă memorie în care ultimul papă rege Piu IX. în rezistența încăpăținată a unei ambițiuni pământești, vroind să păstreze puterea temporală singura care-i asigură stăpânirea absolută a lumii, a aruncat asupra italienilor oștirea lui și a francezilor într'o luptă fratricidă, numai pentru satisfacția de a nu cedă puterea lui și opunându-se la formarea acestei națiuni, singura țară care s'a făcut atât de târziu, la 1870.

Ah, lupta aceea colosală care a frământat atât pământul Italiei în ciocnirea a două dorinți dia-

metral opuse: una grandioasă, dorința de existență a unui popor ce era atât de împărțit; alta ambițioasă, dorința unei supremații personale, papală și baroniană.

Și ca un erou legendar, ca un semizeu mitologic, în aceste continue lupte, Garibaldi poartă peste toată Italia respirația fierbinte a patriotismului lui înflăcărat, magnetizând nurnai cu prezența lui și a voluntarilor lui poporul dornic de libertate, purtând dela un capăt la altul al țării uniforme roșii, chipurile roșii, steagurile roșii în mijlocul unei resurecțiuni înălțătoare care-l aclamă, îl adoră, unindu-se cu el și cu ai lui.

Dar papa apelează la francezi, oștile împăratului Napoleon III debarcate la Civita vechia aleargă în ajutorul Romei care refuză și nu vrea să recunoască pe Victor Emanoil II proclamat rege în tot restul Italiei unite, ultima rezistență garibaldiană se înfrânge la Mentana în fața puștilor noi franceze, voluntarii se risipesc iar marele Garibaldi, urmat de o trupă de vr'o sută de oameni rătăcește în această Italie pe care o voia liberă și ajuns în mica republică San-Marino cere pâne pentru soldații lui cu sângele cărora s'a scris pactul întemeierii Italiei, un adăpost pentru el, eroul, care în falfăirea steagului roșu a aprins dorul de libertate, un pat pentru nevasta lui bolnavă, acea celebră Anita, care întovărășă pe Garibaldi peste tot, călărind alături de el, îmbrăcată în haine bărbătești. Dar anul 1867 se sfârși cu cea mai dureroasă lovitură adusă lui Garibaldi: după înfrângerea dela Mentana, după imposibilitatea de a avea Roma cea atât de mult dorită, Anita moare și generalul părăsește Italia și trece iar în America.

Zidurile Romei au rămas tari și porțile ei închise încă trei ani, când la 20 Septemvrie 1870 soldații lui Victor Emanoil II dau ultimul asalt Romei dorite, fac o spărtură în zid alături de Porta Pia, pătrund în cetate și cuceresc și acest ultim loc atât de visat, atât de mare pentru Italia și pentru rassa latină.

Și a fost scris așa, ca a treia Romă să-și înceapă existența pașnică a vremii ce urmează de atunci, printr'un războiu fratricid astfel cum prima Romă și-a început existența prin moartea lui Remus de mâna fratelui său Romulus.

Dar de-atunci a trecut vreme, Roma tihnită și-a început existența și azi, în fața zidurilor mohorite și în dreptul porței Pia un cartier nou rade în soarele cald, palate enorme dorm cu persianele verzi închise în greul ameazei de vară făcându-și siesta, strade largi scaldate în lumină contrastăză ciudat cu umbra umedă a zidurilor cetății ce se proiectează pe prundișul blond cu crenelele lor ca o dantelă enormă.

În locul unde soldații au spart zidul pătrunzând în cetate este azi o placă de marmură cu o inscripție comemorativă și cu numele celor căzuți.

Și dincolo de poarta Pia se întinde drept via Venti Settembre, cu casele ei lipite una de alta pe dreapta, cu palate mai rari pe stânga, arsă de soarele care încinge pavagiul, pătată numai de verdele sărăcăcios al pomilor din curtea cazărmei corazzierilor, colo, departe.

Și după ce ai trecut ministerul de finanțe cu clădirea lui ca un cub enorm fără nici un gust artistic, în fața căruia se ridică oribilul monument al lui Quintino Sella, după ce ai trecut piazza San

Congregație extraordinară s'a ținut azi la comitat, în prezența unui număr dispărent de membri.

Intr'o jumătate oră s'au măcinat cele 5 obiecte puse la ordinea zilei.

Argumentarea dlui Wekerle. Zilele acestea dl Wekerle s'a rostit asupra Bosniei și Herțegovinei spunând, că Ungaria are drepturi istorice de posesiune asupra acestor țări. Ca răspuns, deputații creștini-sociali din parlamentul austriac Axmann și câțiva colegi ai săi au adresat primului ministru austriac o interpelare în care se spun următoarele:

Șeful guvernului unguresc întemeiază drepturile Ungariei pe diploma inaugurată dela 1867 în care se făgăduiește reincorporarea acelor »țări anexe« (Nebenländer) cari se vor cuceri pe viitor. Pentru primul ministru unguresc ocupația Bosniei săvârșită la 1879 nu a fost decât o reincorporare a acelor »țări anexe« a coroanei ungurești. Concepția asta firește se împotrivesc articolului XXV, al Congresului din Berlin dela 1878 și nici guvernul unguresc de atunci nu a ridicat astfel de pretenții. Nici la înscrierea legilor privitoare la teritoriile ocupate el nu a pomenit de aceste pretenții. Sarcina aceasta a rămas rezervată dlui Wekerle. Argumentul acesta, ce-i drept, este cam ponosit. Ungaria a avut sub Matei Corvinul în chip trecător și în mod nominal domnia peste aceste provincii. La 1482 turcii le cuceriseră. Cu un drept mai nou ar putea pretinde Austria aceste provincii, căci ele au fost ocupate la 1697 de prințul Eugen de Savoya și de generalul Laudon în 1788, dar aceste »titluri de drept« sunt, bine înțeles, fără temeii. Cu același drept Ungaria ar putea cere »reincorporarea« Boemiei, Moraviei și Sileziei la Ungaria și reanexarea Vienei la Ungaria, căci aceste teritorii nu au fost sub domina nominală — ca Bosnia — ci au fost cucerite de regele Matei Corvinul.

Pentru aceea interpelatorul întreabă ce atitudine va lua guvernul austriac față de »argumentul« dlui Wekerle.

Ministrul de externe la prințul de coroană. Ministrul de externe baronul Aehrenthal a vizitat pe prințul moștenitor Franz Ferdinand la moșia sa Konopist și a avut conferințe mai îndelungate cu dânsul. În cercurile politice se atribuie acestei conferințe o importanță deosebită.

Bernardo cu cele trei biseri ale ei, cu fântâna ei, în care valuri de Aqua Felice curg cu un sgomot puternic de sub o îngrozitoare statuie a lui Moise și din gurile a patru admirabili lei egipteni, după ce ai trecut de clădirea austeră a ministerului de războiu, ajungi la Quattro Fontane, o răspântie în care în fiecare din cele patru colțuri este câte o statuie culcată ce surmontează câte o fântână. De aci înainte, strada își schimbă numele, se cheamă via del Quirinale.

Pe partea stângă o grădină admirabilă închisă cu o grilă bogată, grădina palatului, și peste drum Palatul Regal, Quirinalul.

O construcție enormă cu trei etaje, Quirinalul are mai mult aerul unei cazărni, cu fațada lui de o simplicitate monotonă, cu marele număr de persiane prăfuite ce închid cele trei sute șasezeci și una de ferestre ce dau pe această stradă, și dacă n'ar fi carabinierii și gardiștii ce se plimbă doi câte doi pe trotuarele arse de soare, cu un aier plictisit în această continuă promenadă obligatoare, nu ai ști ce reprezintă această clădire. La poartă un soldat stă de santinelă cu pușca pe umăr, cu ochii pierduți în zare, iar lângă el un carabinier în mare ținută pare gătit de sărbătoare.

Tricornul negru cu un penaj mare roșu și albastru, eghiletele albe ce taie fracul negru cu dungile albe ale șnururilor lor arginții dela gât

Prințul Bülow la Viena. În Septembrie ministrul de externe al Germaniei prințul Bülow va întoarce ministrului nostru de externe vizita ce acesta i-o făcuse cu prilejul numirei sale.

Majestatea Sa va primi pe Bülow în audiență.

Din România.

Toastul Regelui Carol. În timpul mesei date la castelul Peleş în onoarea misiunii otomane M. Sa Regele a ridicat următorul toast:

»Simt o vie mulțumire de a saluta misiunea extraordinară a M. S. Sultanului, venită spre a Mi remite însemnele ordinului »İmtiaz« și profit de această fericită împrejurare spre a reinouă urările cele mai calde pentru sănătatea prețioasă a Augustului vostru Suveran. Fie ca Pronia cerească să ocrotească pe Majestatea Sa și să-i dăruie încă o domnie lungă pentru fericirea imperiului Său, cu care suntem legați prin relațiile cele mai prietenești«.

»Să trăiască M. Sa Sultanul !«

DI Vintilă I. Brătianu a renunțat la salariul ce i-s'ar cuvenit pe tot timpul primariatului său, în folosul unei opere de binefacere.

Mișcarea muncitorilor din Galați. Vineri au fost puși în libertate 51 de muncitori arestați. Au mai rămas numai 4, cari au fost înaintați parchetului.

Aseară au fost expulzați 5 lucrători străini cari se solidarizaseră cu greviștii.

Din 3500 muncitori sindicați nu lucrează decât 10.

O intrigă prost ticluită.

Dl Jancsó se încearcă nu numai ca cronicar »obiectiv« al chestiei naționalităților, ci acum în urmă și ca intrigant. În amândouă calitățile însă îl împiedică să izbutască o însușire a dsale: prea multul venin ce-l are în suflet, perfidia sa din cale afară de mare, pe care nu o poate înfrâna nici el. Pentru cronicar, el are însemnătate prea puțină pentru a fi obiectiv, iar ca intrigant are prea multă patimă decât să nu

se cunoască de departe intenția sa de-a băga zizanie.

Inregistrând ca adevărate toate aiurările lui »Pester Lloyd« pe cari le-am arătat și noi ca o curiozitate, dânsul spune că în sinul partidului naționalist sunt multe și mari divergențe. »Românii îi socot pe slovaci oameni politici, lipsiți de curaj și afară de unul sau doi, îi scot niște oameni simpliști. Polit reproșează românilor lipsa de școală politică și de tactică parlamentară. Românii la rândul lor spun că Polit este bun numai de a-l face pe grozavul ca diplomat parlamentar, dar este incapabil de-o acțiune serioasă«.

Ei bine, pentru a face o intrigă, dl Jancsó, să cere să fi mai puțin pătimaș, căci altfel gândul ce te împinge se cunoaște cât colo și îți zădărnicește »nobila« intențiune. Lasă că nici de altcum nu ai putea-o realiza, căci tot ce spui este curată fantezie. Dar așa cum o încerci d-ta, nu merge nici decum. Nici-odată nu ni-s'a dat să vedem o intrigă mai puțin inteligentă, făcută cu mai multă negliobie și lipsă de fineț. Încearcă altcum, mai cu pază și mai cu șiretenie ca să produci vr'o ceartă, vr'o rivalitate fie personală, fie națională, în sinul partidului naționalist. Atunci și numai atunci vei izbuti să te convingi că nici chiar o intrigă inteligentă, făcută cu toată arta cuvenită, nu se prinde în sinul partidului naționalist. Cu atât mai puțin una prost făcută, cusută cu ață roșie care se vede cât de colo!

Din străinătate.

Rusia.

Atentatul dela Irkutsk. În zilele acestea s'a comis un atentat împotriva gardei rusești din orașul siberian *Irkutsk* din partea unei bande. Atentatorii au desarmat pe paznici și i-au făcut incapabili de luptă lovindu-i cu patul puștei. Mulți dintre soldații gardei au fost omorâți. Oficerul de serviciu al gardei, care a fugit să dea alarmă, a căzut

După cucerirea Romei ce mândru, ce radios o fi intrat în palatul lui regele Victor Emanuel II; și din această piață, cu ce privire de triumf s'a fi uitat la capela lui San Pietro. Iar de acolo, din palatul Vaticanului a căruia ferestre se văd lucind, papa Piu IX cu cătă ură s'o fi uitat la galbena fațadă a palatului Quirinalului, peste care lângă un turn patrat, fălăie bandiera Italiei, a acelei Italii pe care a pierdut-o. Și azi, stând unul în fața altuia despărțiți de un abiz care parcă din ce în ce se sapă, palatale Quirinalului și Vaticanului își aruncă priviri sfidătoare peste coperișurile orașului, unul gândind la un viitor luminos, altul amintindu-și ca de o poveste, de toată gloria și supremația trecutului...

Dar tresar! În curtea palatului o trompetă sună, un portar cu perucă albă sub tricornul brodat cu aur, cu haina roșie, cu un baston lung în mână, vine repede și se lipește de zidul porții; sentinelele prezintă arma; carabinierii înlemnesc cu mâinile înmănușate a bicornuri și un automobil lucios, închis ca un cupeu, iese în fugă din palat, cotește la stânga și aleargă inconjurat de patru polițiști-bicicliști ce alunec ppe roțile lor cauciucate. Este regele. O arătare alidă, un vag contur de figură de abia se ghicește prin geamurile închise ale automobilului în goană, și atât!

Și ce deosebire! Primul rege al Italiei, Victor

la umărul drept, epoleții albi cu ciucuri moi, ledunca albă ce dela umărul drept trece peste piept spre coapsa stângă unde stă sabia, fracul cu banda lui roșie de jur împrejur pe care lucesc patru grenade de fir, pantalonii negrii cu lampas roșiu, mănuișile albe, îi dă un aier de gală, de salon. Și sub negrul bicornului fața este luminată de focul a doi ochi negrii italienești cari scapără scântei.

Și de cealaltă parte a palatului, vasta Piazza del Quirinale, cu fântâna ei care asvârle un sul gros de apă ce cade apoi în valuri spumoase într'un bazine de porfir iar în dreapta și în stânga obeliscului de granit roșu ce a aparținut mauzoleului lui August statuiele enorme ale celor doi dioscouri, Castor și Polux, alături de câte un cal. Aceste statui fac admirație artiștilor și de și inscripțiunile lor poartă numele lui Fideas și Praxitelle, totuși se zice că ar fi niște copii după bronzurile celor doi maestri greci, copii cari fuseseră la intrarea Termelor lui Constantin ale căror ruine s'au descoperit aci când s'a făcut nivelarea pieței.

Veșnic în soare, această piață poartă intrarea principală a palatului, unde lângă două santinele, doi carabinieri de gală stau mândri în fracurile lor; iar în dreapta, după terasă, se văd o mulțime de coperișuri, o parte din Roma, peste care, dincolo, domul lui San Pietro stă elegant și albastru.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală **HORGONY** recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară **HORGONY** după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală **HORGONY** nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcănii și farmacii. La târguia să se ceară lămurit apa amară naturală **HORGONY**.

Proprietar: Loser János, Budapest.

Discursurile.

Intâmpinarea cu discursurile nu s'a făcut însă pe peron, căci aici nu încăpea nici a zecea parte a mulțimii, ci în piața de dinaintea gării. Cel dintâiu cuvântător a fost baronul Metellus Ozegovici:

Vă salut nu numai în numele partizanilor noștri, a zis, ci în numele tuturor patrioților, pe voi cari sunteți eroii noștri, cari ați apărat bărbătește drepturile noastre. Primiți expresia recunoștinții noastre pentru lupta voastră.

Ungurii zic că la acordul croato-maghiar ne-au întins hârtia albă spre a scrie pe ea ce dorim, acum însă ne-au aruncat mânușa, dar deputații noștri au ridicat-o și au aruncat-o în fața provocătorilor.

În vremurile acestea grele deputații noștri vor putea continua lupta cu conștiința că națiunea întreagă îi sprijinește și-i susține.

După el au vorbit studentul Ticiak și în numele sârbilor Bojanici, amândoi sârbătorind pe deputați în numele celor cari i-au însărcinat.

Un deputat croat din Austria.

La primirea deputaților veniseră și deputații croați din camera austriacă Frano Ivanșevici și Bieladinovici. Cel dintâi a zis următoarele:

Am venit ca să vă asigur în numele clubului sud-slav din camera austriacă de simpatia noastră cea mai călduroasă. A fost frumos și cuviincios că ați primit astfel pe eroii voștri. Ei au făcut totul pentru a apăra drepturile poporului croat. Poporul care are astfel de bărbați nu pierе. Noi slavii din Austria am urmărit cu sentimentul adevăratei simpatii lupta voastră și făgăduim că vom lupta și noi tot astfel în Austria pentru drepturile limbii croate.

Dr. Gavril Medacovici.

Președintele camerei croate, dr. Medacovici a fost primit cu salve de aplauze.

În fața Europei am luptat o luptă parlamentară anevoioasă, dar lupta asta nu ne-a înfrânt, căci am luptat pentru cel mai sfânt drept, pentru limba patriei croate. Apostrofază pe starceviciani, croații radicali cari prin dezideratele lor exagerate păgubesc poporul croat.

Luptând pentru drepturile noastre, vedem cum ne înconjoară florile cele mai plâpânde ale neamului nostru, femeile noastre. Primirea ce ne-ați făcut dobândește prin faptul acesta un caracter îndoit de călduros. Nu mai trebuie să spui cât de însemnat este faptul că iubiții noștri frați dalmațini au grăbit să ne salute. Mulțumind și tinerimii noastre pentru primire, strig: »Trăiască Croația!«

Un »jivio« înmiit răspunde acestor cuvinte și mulțimea să pune în mișcare spre centrul orașului spre piața Iellacici. Este un cortegiu lung și impunător.

Fetele tuturor radiază bucurie și entuziasm. În fruntea cortegiului, muzica intonează imnul național croat. Pe piață, statua evestră a banului Iellacici este împodobită cu steaguri. Pe un mare steag național este scris: »Deșteaptă-te bane! Croația te chiamă« 1848-1907.

La pedestalul statuii, deputatul

Gregor Tuskan

a spus următoarele:

Banul Iellacici a ridicat spada împotriva Ungariei. Dacă nu sclipesc săbiile strămoșilor noștri, totuși spada inimii și simțirii noastre este gata de luptă pentru națiunea croată. Luptăm pentru bunul cel mai scump al națiunii, pentru limba și naționalitatea noastră. În Budapesta nu am fost învinși, ci ne-au înșelat și cu acest prețios triumf al lor unгурii și-au săpat groapa. Națiunea este de nebirit. Dacă ea va rămânea

tot solidară cu noi, triumful trebuie să fie al nostru.

La casa națională »Hrvațki-dom« au vorbit deputații Supilo și Lorkovici. Acesta din urmă spune, că după pilda Agramului toată țara va trebui să se unească într-o tabără și să piarză pe Rakodczay, până nu-și va ridica mâna ca să ne lovească.

Conferința dela Agram.

În aceeași zi deputații Supilo, Vrbanici, Lorkovici, Surmin, apoi deputații austriaci Ivanșevici și Bieladinovici au ținut o conferință. Conferințele se vor continua.

Un interview al dlui Dim. Sturdza asupra situației din România.

Dl Dim. Sturdza, președintele consiliului, a acordat de curând unui ziarist german, un foarte interesant interview asupra situației actuale din România.

Înainte de toate, a declarat dl D. Sturdza, dorința mea este ca să îndeplinesc opera de reforme anunțată de partidul liberal.

Eu nu urmăresc numai realizarea legilor agrare celor mai necesare și mai urgente, dar stabilirea unei politici agrare, statornice și liniștite. În acest scop atrag atenția fără încetare, fie tinerilor din partidul meu, fie adversarilor noștri, asupra datoriei de a lupta pentru ridicarea țării, ca fiind o datorie sfântă de împlinit.

De aceea, pentru ca partidul conservator să ia parte la elaborarea legilor agrare, noi am făcut astfel ca membrii marcanți ai partidului conservator să fie aleși în parlament, și, după sfatul meu, liberalii au înlesnit alegerea adversarilor lor conservatori. Acești adversari acuză pe liberali că urmăresc o politică socialistă.

În această privință dl Sturdza invoacă pe principele Bismarck, care i-a scris într-o vreme că nu trebuie să se aștepte nimeni ca țărănul român să fie patriot, pentru că țărănul român nu a obținut niciodată nimic dela patria sa.

România a fost de veacuri apărată de străini și clasa țărănească mai mult ca oricare alta. Trebuie acum să se însuflească sentimentul de patrie. Dl Sturdza a declarat că va urma sfaturile principelui Bismarck și crede că îmbunătățind soarta țărănului urmărește o politică cu adevărat conservatoare, protectoare a statului.

»Fără îndoială« — a declarat dl Sturdza — »marii proprietari vor fi puțin atinși în unele drepturi ale lor, dar aceasta nu se poate numi o politică socialistă. Căci atunci toate legile lucrătorilor germani ar emana de asemenea dela un principiu socialist și toată organizația statului german ar fi socialistă, pentru că ia apărarea celor mici contra abuzurilor patronilor mari.

»La noi, în România, situația este deocamdată cu totul alta; evoluțiunea economică a țării a dat naștere unei tendințe care nesocotește orice lege pentru a consacra supremația celor mari contra celor mici. În această materie, a adăugat președintele consiliului, nu sunt partizanul principiului »laissez faire«.

»Am 74 de ani, a zis dl Sturdza, peste 2 sau 3 ani voi muri. Iată dară pentru ce vreau ca, chiar adversarii mei să fie siliți a recunoaște nevoia unei renașteri a clasei țărănești, pentru că această chestiune vitală să nu fie eliminată din discuțiuni, în România.

Acestea sunt, adaugă ziaristul, păreriile acestui

bărbat activ, care, mai bine decât oricine, a meritat o bătrânețe liniștită, și care totuși lucrează și ziua și noaptea, pune să se stringă materiale peste materiale, pe cari le controlează el însuși. Când vieța de plăceri e în toial ei, spre miezul nopții, lampa din cabinetul de lucru al dlui Sturdza nu este încă stinsă, și ea arde încă atunci când cei din urmă întârziți se întorc acasă. Dl Sturdza se simte chemat să conducă viața politică a țării sale într-o direcțiune nouă, și în această împrejurare nu mai este un om de partid, ci cu adevărat mare bărbat de stat, care vede lucrurile în viitor.

Dl D. Sturdza a mai declarat apoi că M. S. Regele e adânc pătruns de nevoia ce este de a se ridică starea țărănului.

»În ce privește rolul Regelui, eu sunt mai conservator ca membrii partidului conservator din România, pentru că înțeleg să conserv drepturile Suveranului. Regele nu trebuie să fie o păpușe; El trebuie să împedecă o politică ce este, după convingerea Sa, protivnică intereselor Statului. Ministrul nu trebuie să fie decât consilierul Regelui, și nu conducătorii Lui. Eu văd în întărirea autorității regale cea mai bună garanție a reformei agrare și a unei bune administrații financiare a statului Român«.

S O C I A L E .

Preoțimea noastră.

Popor tânăr, cu o cultură de câteva decenii numai, e natural, că și preoțimea noastră trebuie să stea în privința culturii în raport direct cu cultura generală a noastră. Aveam cu câteva zecimi de ani înainte o preoțime, care servea de multeori ca obiect de batjocură străinilor răuvoitori. Preotul român de mai de mult înzestrat cu o cultură mărginită, câștigată prin câteva clase liceale și în seminar, cari nu stăteau la nivelul unui institut așa important în viața unui popor, trebuia să lupte, fiind ales — mai cu seamă — într'un sat mic și sărac, cu mizerii materiale. Întreaga lui ocupație intelectuală se mărginea parte la cetirea cărților bisericești — și aceasta poate numai din când în când, — la cetirea vre-unei gazete, — dacă era abonat. Serviciul divin și celelalte funcții bisericești deveneau un lucru mecanic, mai ales că lipsea — și chiar acum încă lipsește — predica, cu drept cuvânt un factor foarte important în munca cu folos a unui preot, care dă totodată prilej preotului să găsească idei nouă, bune, să se ocupe, preparându-și predica, cu teme teologice-sociale.

Astfel era preoțimea noastră cu câteva decenii înainte. De atunci în locul bătrânilor »popi« ai neamului, cari țineau strict la tradițiunile ruginite în cursul multor veacuri, vin mereu preoți tineri, plini de dor de muncă, o generație nouă cu o puternică energie.

Nu voim să neîndreptăm în acest loc vechea noastră preoțime, care are de sigur și ea excepțiile ei — aceasta am văzut-o și cu ocazia alegerilor, când mulți preoți din generația mai veche s'au purtat foarte brav, — dar ținem să arătam bucuria noastră, când vedem curentul sănătos, care domină și însufleștește preoțimea noastră cea tineră!

Preotul trebuie să fie un părinte cuminte și bun al poporului. Trebuie să fie nu numai păstorul sufletesc, moral al turmei sale, ci acum mai cu seamă, un paznic pururea treaz și energic al intereselor generale ale neamului întreg, un conducător în sens politic. Preotul are la noi mai multă influență asupra poporului; folosească această putere a lui nu numai spre binele comunei, moral și material, ci spre binele neamului întreg! Să se introducă și în biserica noastră predica, preotul să lumineze poporul, să-i dea cu

La boala «VÂNĂ de AUR», diabetă și intestine indispensabile pentru leuze și copii în fașe. Tot omul iubitor de curățenie indispensabil trebuie să întrebunțeze medicamentul «ZERO», căci prin el dobândești o dispoziție plăcută și folositoare. **Impiedecă ori-ce infecție și zgăriere.**

ZÉRO

La întrebuințare e mai ieftin decât hârtia. Ori unde se poate căpăta.

„ZERO“ e fabricament de vată, brevetat. BUDAPEST VII. — Strada ROZSA 45.

Telefon 87-52.

Telefon 87-5

Loc deschis.

Mai fac și matrață de sârmă de oțel. Corespon-
dență în limba maghiară, engleză, franceză și
germană.

**Când se înșală damele mai tare?
Dacă își comandă cor-
setele lor prin colportătoare!**

Căci în casurile cele mai dese nu sunt bune
Poftiți și osteniți până la mine, unde se pregă-
tesc ronziile cele mai la modă și cele mai po-
trivite.

**Corsete gata, indreptătoare
de talie, ce le vind în prețuri
foarte ieftine.**

Cer deplina încredere a prea stimatelor doamne
cu toată stima
PILCZ IRMA
pregătitoare de corsete
Arad, Deák Ferenc-u. 2.

Licitațiune minuendă.

În puterea decisului Venerabilului Con-
sistor diecezan din Caransebeș de dta
14 Mai 1907 Nr. 2062 / B prin care s'a
aprobat proiectul cu toate elaboratele referi-
toare, comuna bisericească gr.-or. română
din Nicolințul-mare escrie prin aceasta
concurs de licitațiune minuendă

pentru zidirea unei biserici
pe seama ei.

Licitațiunea se va ține în comuna Ni-
colințul-mare în 22 Iulie (4 Aug.) a. c.
calendarul vechiu antimeridiane în sala școa-
lei din loc cu prețul de exclamare de
98.327 cor. 62 fil.

Doritorii de întreprindere se admit la
licitațiune dacă:

- a) dovedesc, că sunt măestri de clădire
cvalificați;
- b) depun vadiul de 10% din prețul
exclamării;
- c) declară în scris, că au cetit și înțeles
condițiunile de licitațiune și se supun lor.

Rezultatul licitațiunei întră în putere de
drept numai după aprobarea lui din partea
Ven. Consistor din Caransebeș.

Planurile, specificațiunile de măsuri și
spese, condițiunile de licitațiune se pot
vedea ori când la oficiul parohial gr.-or.
rom. din Nicolințul-mare.

Nicolințul-mare (Temes-Miklós) la 19
Iunie (2 Iulie) 1907,

Antonie Popovicu Mangiu Ilie
prez. com. par. not. com. par.

Doi bucătari

află aplicare. Unul la seminar
altul la alumneul diecezan din
Arad. Să se adreseze către di-
recțiunea seminarială.

Fabrica de metale a lui
Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)
Fabrica: Kossuth Cajos u. 2. — De-
pozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér.
În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se
se află exclusiv numai în depozitul
de fabrică din Bémer-tér.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare
următoarele cărți:

Chendi: „Zece ani de mișcare lit.“	Cor. 1—
Slavici: „Vatra părăsită“	” 1-50
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“	” 5-20
N. Iorga: „Călătorii în Rusia“	” —40
Ardeleanu: „Buchetul meu“	” 1—
dtto „Lupta pentru drept“	” 2—
dtto „Judecătorii cu jurații“	” —80
Almanahul „Petru Maior“	Cor. 4—
Maneguțiu: „Reunirea Românilor“	” 4—
Popescu: „Petru Cazaucul“	” 1-60
Păcățianu: „Principiile politice“	” 2—
dtto „Libertatea“	” 2—
Chendi: „Ioan Botezătorul“	” 1—

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

Paul Boháček

Telefon 20—45

Telefon 20—45

turnătorie de metal și bronz fosforat
Budapest, VI., Röpentyú-utca 23.

Produce: **Bronz fosforat original, Bronz
mineralist, Aramă roșie, Aramă galbene, Bronz
mangan, Aluminiu curat, Orig. „Exact“ Com-
pozițiunile de magazin după desenuri și mo-
dele în bucăți brute de aramă, precum și prelucrate
gata. Articole de calitate.**

Correspondență germană, ungurească și franceză.

Slănină maghiară de prima calitate afu-
mată, sărată, grosă și albă ca zăpada. Se manipu-
lează curat, igienic. Greutatea unei părți e dela 35 până la 70 Kilograme.
E foarte bună pentru servitorime de țară, muncitori, secerători și la tot felul
de lucrători. Prețurile sunt foarte moderate. — Afară de aceasta:

Cărbuni pentru treerat, oleiu
și unsoare de mașină.

Cânepă de prima calitate și sacuri
și pânze foarte bune.

Oleiu de
trăsuri.

Gunoiu artificial pentru îngunoierea
terenului de toamnă.

Materie de zi-
dire.

Sare, sare de vite în presă
și formă de praf.

Teate acestea sunt spre cumpărare la

**Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási
és Értékesítő Szövetkezet — în Arad.**

Și membrii cari nu iau parte din reuniune, vor fi serviți în modul cel mai
bun pe lângă prețurile cele mai moderate.

Prăvălie nouă!

Aducem la cunoștința onor. public din loc și provin-
cie, că am deschis în Arad, strada Deák Ferencz
nr. 2 (casa Sebesy)

O prăvălie de blănuri

corespunzătoare tuturor condițiilor.

În legătură cu această prăvălie
cultivăm și împăierea păsărilor
și primim ori ce pasere pentru a o umplea cu pae.

Pentru sezonul de vară primim spre
păstrare tot felul de blănuri, covoare
și bunzi pe lângă prețurile cele mai
moderate.

Solicitând părtinirea onor. public, îl asigură de serviciu
prompt

Sztruhár Testvérek

Arad, str. Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy).

Se primesc spre reparare și lucruri de blănar.

Am onoare a oferă on. public econom **pentru sezonul de treerat**

sacurile mele de împrumut și pânzele de împrumut

socotind prețul foarte ieftin.

Domán Ignác

prăvălie de împrumutat ponievi și saci.

ARAD, Hunyadi-utca 2 szám.

Telefon 91.

Am onoare a aduce la cunoștința onoraților cumpărători, că prăvălia

Masztig P. és társa

de pe piața Andrassy Nr. 22, în Arad am cumpărat-o noi și o vindem sub firma noastră.

Cu distincă stimă:

PFEIFER PÁL és TESTV.

Prețuri fixe ieftine!

Batiste 1/2 duzină cu 3 ajururi de in 1.75 cr.
Ciorapi de ață brodați cu mătase 75 cr.
De flor fără cusătură, dela 55 cr. în sus.
Albituri de mătăsă de damast. Cele mai fine stofe de lână și de spălat.
Zefir frumos 60 cm. lat cu 13 cr.
Cămăși de damă frumoase de șifon spălate, cu 95, 1.20, 1.38 cr.

Delainuri de spălat frumoase 19, 23 cr.
Prosoape fine de frotat 65, 75, 1.10 cr.
Bluse frumoase brodate 88, 1.20 cr.
Ciorapi fini de ață ajour 65, 75, 85 cr.
Cămeși de zefir englezesc fabricația proprie cu 1.85 cr
1/4 duzină ciorapi bărbătești 50 cr.
Cravate elegante de pichet 1/4 duzină 50 cr.

Ismene scurte 56, 75 cr.

Mănuși de ață și de mătase lungi, perechea cu 25, 35, 45, 55 cr. în sus.

Umbrele de ploaie și soare fine.

Lucruri de mână imprimate și începute cu toate prețurile convenabile.

Prăvălia centrală în Budapesta: Ferenciek tere 4, și Egyetem-tér 5.

Colorator de sticlă

MAYBÖHM KÁROLY

Budapest, VI., Országbiró-u. 33.

Primește spre efectuare lucrări artistice. — Mustre trimit gratis și franco. La dorință călătoresc și la fața locului pe spesele mele.

Anunț.

S'a deschis

la 1-a Mai pe piața Libertății nr. 22

(lângă FRAȚII LENGVEL)

PRĂVĂLIA DE COLONIALE ȘI DELICATESE

a lui

Rácz József.

Un băiat cu purtare morală se primește ca ucenic.

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

Csecs Mihály

SZEGED, Tisza Lajos-körut 33.

Recomandă produsele saia proprie de in și damast, precum: covoare, ștergare, fugare milieu și toate cele trebuincioase pentru pat. Tot așa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajur după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

A LUI
G. P. PANTELIC în **SEMLIN**
(ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sirmă. — — — —

Toarnă clopote noi, face smălțuri mișcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonice, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

